

Programmatie in de derde graad in het gewoon secundair onderwijs - schooljaar 2021- 2022

*Advies over de programmatieaanvragen voor de derde
graad van het gewoon secundair onderwijs*

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies op vraag van Ben Weyts, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand op 11 december 2020

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 11 februari 2021 met 20 stemmen voor en 1 onthouding

Vorbereiding: Technische werkgroep Programmaties secundair onderwijs op 17 december 2020, 12 en 27 januari 2021

Dossierbeheerder: Eric d'Hooghe en Marleen Colpin

1	SITUERING	2
2	CRITERIA BIJ DE BEOORDELING	4
2.1	STUDIECONTINUÏTEIT	4
2.1.1	Regelgeving	4
2.1.2	Advies	4
2.2	VOORBEREIDING OP DE MODERNISERING	5
2.2.1	Regelgeving	5
2.2.2	Advies	5
3	ALGEMENE OPMERKINGEN	10
3.1	RUIMTE OM DOORDACHTE KEUZES TE MAKEN	10
3.2	REKENING HOUDEN MET DE AARD VAN EEN SCHOLENGEMEENSCHAP	10
3.3	AANVRAAG TOT PROGRAMMATIE WAARBIJ MEERDERE VESTIGINGSPLAATSEN ZIJN OPGEGEVEN	10
3.4	AANVRAGEN VAN EEN SCHOOL VOOR VERSCHILLENDE GRADEN ALS EEN GEHEEL BEKIJKEN	11
4	ADVIES PER DOSSIER	11
4.1	AANPASSINGEN WAT BETREFT STUDIECONTINUÏTEIT	11
4.2	ONGUNSTIGE ADVIEZEN	12
4.3	GUNSTIGE ADVIEZEN ONDER VOORBEHOUD	13
4.4	GUNSTIGE ADVIEZEN	14
	BIJLAGE BIJ ADVIES PROGRAMMATIE GEWOON SO (DERDE GRAAD) 2021-2022	15

1 Situering

De Vlor ontving op 11 december 2020 de adviesvraag over de programmatieaanvragen voor het gewoon voltijds secundair onderwijs (SO) voor het schooljaar 2021–2022. 213 aanvragen zijn aanvragen voor programmaties in de derde graad secundair onderwijs.

Al die aanvragen hebben de ontvankelijkheidstoets door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) doorstaan.

De Vlaamse Regering wint over de programmatieaanvragen het advies in van de Vlor, de Onderwijsinspectie en AGODI.

De aanvragen voor de derde graad zijn als volgt verdeeld:

Onderwijsvorm	3 ^{de} graad	3 ^{de} leerjaar 3 ^{de} graad	Se-n-Se	Totaal
aso	94			94
bso	21	27		48
kso	6			6
tso	60		5	65

Per programmatie geeft dat volgend overzicht:

Programmatie	Aantal
3e graad Architecturale vorming KSO	1
3e graad Audiovisuele vorming KSO	1
3e graad Beeldende vorming KSO	1
3e graad Boekhouden-informatica TSO	2
3e graad Bouw- en houtkunde TSO	1
3e graad Chemie TSO	1
3e graad Dans KSO	1
3e graad Defensie en veiligheid TSO	17
3e graad Economie-moderne talen ASO	6
3e graad Economie-wetenschappen ASO	2
3e graad Economie-wiskunde ASO	7
3e graad Elektromechanica TSO	2
3e graad Farmaceutisch-technisch assistent TSO	1
3e graad Gezondheids- en welzijnswetenschappen TSO	2
3e graad Grieks-Latijn ASO	7
3e graad Grieks-moderne talen ASO	4
3e graad Grieks-wetenschappen ASO	4
3e graad Grieks-wiskunde ASO	2
3e graad Grootkeuken BSO	1
3e graad Haarzorg BSO	1
3e graad Handel TSO	4
3e graad Houttechnieken TSO	2
3e graad Humane wetenschappen ASO	9
3e graad Industriële ICT TSO	1
3e graad Industriële wetenschappen TSO	3
3e graad Informaticabeheer TSO	1
3e graad Kantoor BSO	2

3e graad Koelinstallaties BSO	1
3e graad Latijn-moderne talen ASO	12
3e graad Latijn-wetenschappen ASO	9
3e graad Latijn-wiskunde ASO	14
3e graad Lichamelijke opvoeding en sport TSO	8
3e graad Maritieme vorming BSO	1
3e graad Mechanisch onderhoud BSO	3
3e graad Moderne talen-wetenschappen ASO	4
3e graad Moderne talen-wiskunde ASO	1
3e graad Multimedia TSO	1
3e graad Organisatiehulp BSO	1
3e graad Publiciteitsgrafiek BSO	1
3e graad Ruwbouw BSO	1
3e graad Schilderwerk en decoratie BSO	2
3e graad Schoonheidsverzorging TSO	1
3e graad Secretariaat-talen TSO	2
3e graad Sociale en technische wetenschappen TSO	4
3e graad Sportwetenschappen ASO	5
3e graad Techniek-wetenschappen TSO	7
3e graad Toegepaste beeldende kunst KSO	1
3e graad Topsport-sportinitiatie BSO	1
3e graad Verkoop BSO	1
3e graad Verzorging BSO	2
3e graad Vrachtwagenchauffeur BSO	3
3e graad Wetenschappen-wiskunde ASO	7
3e leerjaar in de 3e graad Bijzondere schrijnwerkconstructies BSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Bijzondere vorming dans KSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Bijzondere wetenschappelijke vorming ASO	1
3e leerjaar in de 3e graad Bio-ecologische bouwafwerking BSO	2
3e leerjaar in de 3e graad Decoratie en restauratie schilderwerk BSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Gemeenschapsrestauratie BSO	2
3e leerjaar in de 3e graad Haarstilist BSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Industrieel onderhoud BSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Industriële elektriciteit BSO	2
3e leerjaar in de 3e graad Kinderzorg BSO	6
3e leerjaar in de 3e graad Publiciteit en illustratie BSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige BSO	7
3e leerjaar in de 3e graad Tuinaanleg en -onderhoud BSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Verkoop en vertegenwoordiging BSO	1
3e leerjaar in de 3e graad Verwarmingsinstallaties BSO	1
Apotheekassistent Se-n-Se TSO	1
Chemische procestechnieken Se-n-Se TSO	1
Esthetische lichaamsverzorging Se-n-Se TSO	1
Internaatswerking Se-n-Se TSO	1
Sportclub- en fitnessbegeleider Se-n-Se TSO	1
Eindtotaal	213

Naast het advies over de 213 aanvragen voor programmaties in de derde graad secundair onderwijs, adviseert de Vlor nog een programmatie-aanvraag in het kader van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs. Die werd niet vermeld in het eerder advies over de programmatie van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs.¹

2 Criteria bij de beoordeling

We behandelen hierna de twee soorten aanvragen ('studiecontinuïteit' en 'voorbereiding op de modernisering'). We situeren daarbij telkens eerst de regelgeving en vervolgens de aanpak van de advisering door de Vlor.

2.1 Studiecontinuïteit

Het gaat hier om 46 aanvragen, waarvan 7 heraanvragen die vorig jaar geen goedkeuring kregen van de Vlaamse Regering.

2.1.1 Regelgeving

De regelgeving voor programmatie op basis van studiecontinuïteit is ongewijzigd.²

2.1.2 Advies

Net zoals de voorgaande jaren adviseert de Vlor de aanvragen gunstig in de volgende gevallen:

- De programmatie van een structuuronderdeel is noodzakelijk als gevolg van een eerder goedgekeurde programmatie voor een onderliggend structuuronderdeel. Of het onderliggend structuuronderdeel al dan niet tot stand gekomen is op basis van inruil of overheveling, speelt bij die beoordeling geen rol.
En
- De programmatie van een structuuronderdeel op het niveau eerste en tweede leerjaar van de derde graad aso, bso, kso of tso is alleen mogelijk als het onderliggend structuuronderdeel in het tweede leerjaar van de tweede graad in 2020-2021 voor het eerst werd opgericht,
of
- De programmatie van een structuuronderdeel op het niveau derde leerjaar van de derde graad bso is alleen mogelijk als het onderliggend structuuronderdeel in het tweede leerjaar van de derde graad bso in 2020-2021 voor het eerst werd opgericht.

Andere criteria, zoals leefbaarheid van het aanbod, inplanting, keuzevrijheid, beschikbaarheid van expertise en infrastructuur, werden al in overweging genomen bij de programmatie van het onderliggende structuuronderdeel. Die motivering wordt niet hernomen.

Alle aanvragen die aan de criteria hierboven beantwoorden, worden gunstig geadviseerd en niet verder besproken. Dossiers die extra duiding vragen, komen aan bod in deel 4 van het advies.

Van de 46 aanvragen zijn er een paar die strikt genomen niet beantwoorden aan de criteria voor studiecontinuïteit. De Vlor adviseert echter om ze toch goed te keuren omdat scholen ze konden

---

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Programmatie van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs en programmatie in het deeltijds beroepssecundair onderwijs – schooljaar 2021-2022](#), 21 januari 2021.

² Omzendbrief SO 61 van 5 februari 1999, § 3.6

aanvragen als 'programmatische voorbereiding op de modernisering' onder het criterium 'differentiatie van het aanbod binnen een bestaand studiegebied' of 'de school biedt het structuuronderdeel al aan als vestigingsplaats'.

2.2 Voorbereiding op de modernisering

Het gaat hier om 167 aanvragen, waarvan 17 heraanvragen (zie verder bij 2.2.2.2).

2.2.1 Regelgeving

Voor programmatische van structuuronderdelen van de tweede en derde graad aso, bso, kso en tso van het huidige studieaanbod per 1 september 2021 geldt sinds twee jaar dat die structuuronderdelen programmeerbaar zijn mits goedkeuring door de Vlaamse Regering.³ De programmatische laat scholen toe om zich voor te bereiden op de toekomstige lokale invulling van het gemoderniseerd secundair studieaanbod. Ze kunnen zich in een bepaalde richting profileren of herprofileren. Ze engageren zich met een programmatischeaanvraag wel meteen om het aangevraagde structuuronderdeel bij de uitrol van de modernisering om te zetten (concorderen) naar een welbepaalde richting van de matrix met het nieuwe studieaanbod. Dat moeten ze ook aangeven op het aanvraagformulier. De regelgeving vermeldt verder zes gezamenlijke criteria waarmee de aanvrager rekening moet houden bij de motivering van zijn dossier.

Naast vermelding van de vooropgestelde concordantie, hoe is de aanvraag gemotiveerd (vanuit het profiel van de school)? En houdt de aanvraag rekening met alle volgende gezamenlijke criteria:

1° de eventuele beperkingen of voorwaarden (zoals frequentie, geografische inplanting .....) die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;

2° de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;

3° de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;

4° de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de school of binnen de scholengemeenschap;

5° als het structuuronderdeel (ook) arbeidsmarktgericht is:

a) de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;

b) de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;

6° de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters, binnen en buiten de scholengemeenschap in kwestie, zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod.

2.2.2 Advies

De Vlor stelt vast dat scholen zich volop verder voorbereiden op de modernisering van de tweede en derde graad. Ze geven in hun aanvraag aan met welk aanbod ze zich in de toekomst willen

---

³ Omzendbrief SO 61 van 5 februari 1999, § 3.4

profileren, rekening houdend met hun huidige en beoogde leerlinginstroom, hun inplanting in het onderwijslandschap en de regionale context.

Omwille van de samenhang tussen de criteria, hanteert de Vlor ze als een totaalpakket waaraan elk aanvraagdossier afgetoetst wordt. We geven hieronder aan hoe we de criteria uit de regelgeving interpreteren, welke bijkomende criteria we hanteren en in welke adviezen dat resulteert.

2.2.2.1 Op basis van criteria uit de regelgeving

- De beperkingen die de Vlaamse Regering vandaag oplegt voor bepaalde structuuronderdelen, en dus niet meer met de vroegere quota/contingenten voor niche-opleidingen (criterium 1);
- Geografische spreiding en frequentie (criterium 1):
Als het aanbod nog ontbreekt in een regio, is dat een reden om gunstig te adviseren. Als het er al wel is, gaan we na hoe scholen in dezelfde regio of onderwijszone de aanvraag tot programmering ervaren. Als zij onderling geen bezwaar maken, is dat voor de Vlor een reden om de aanvraag gunstig te adviseren. Of het structuuronderdeel al wordt aangeboden in dezelfde scholengemeenschap, is zeker een toetssteen, maar geen vaste maatstaf. Er zijn immers heel grote verschillen tussen scholengemeenschappen op vlak van leerlingenaantallen, regionale spreiding, onderwijszone, ... Binnen een scholengemeenschap zijn er vaak enkele subregio's, die elk in een vrij afgebakend gebied leerlingen rekruteren en waar leerlinginstromen van de ene naar de andere regio geen evidentie zijn (o.a. mobiliteit). Voor de Vlor kan er overlap zijn in het aanbod van die subregio's, op voorwaarde dat de leefbaarheid gegarandeerd is. De scholengemeenschap is het best geplaatst om die inschatting te maken en dus kijkt de Vlor naar het akkoord (criterium 6);
- De potentiële leerlinginstroom in functie van de leefbaarheid van een studierichting (criterium 1 en 2);
- De toekomstperspectieven van de leerlingen en hun plaats op de arbeidsmarkt (criterium 2);
- Het principe van de keuzevrijheid van ouders en leerlingen tussen vrij en officieel onderwijs (criterium 3);
- Studiecontinuïteit op het niveau van de school (criterium 4):
De Vlor gaat ervan uit dat daarover binnen de scholengemeenschap afspraken gemaakt worden (zie ook criteria 1 en 6);
- Voorbereidingen voor infrastructuur en samenwerking met bedrijven (o.a. in functie van stagemogelijkheden) en met VDAB (criterium 5):
Die voorbereidingen zijn voor de Vlor erg belangrijk. Voor scholen die al structuuronderdelen van het gevraagde studiegebied aanbieden, is het evidenter dat zij aan dat criterium beantwoorden;
- Het akkoord van de scholengemeenschap (criterium 6).

2.2.2.2 Op basis van bijkomende criteria

De Vlor onderscheidt in de totaliteit van de aanvragen een aantal clusters en heeft daar criteria aan gekoppeld die bepalen of een aanvraag al dan niet gunstig geadviseerd wordt. Gelijkaardige aanvragen worden gelijklopend geadviseerd en de adviezen worden enkel bijkomend gemotiveerd als extra duiding nodig is (zie deel 4).

Het aangevraagde structuuronderdeel past in het (toekomstig) profiel van de school

Veel scholen willen domeinschool worden of willen een studiegebied (of toekomstig studiedomein) dat ze hebben, verder uitbouwen. Op die manier verbreden ze hun studieaanbod (horizontaal volgens de matrix) en bieden ze meer mogelijkheden aan hun leerlingen. We zien dat vertaald in aanvragen voor studierichtingen van finaliteiten die scholen binnen een bepaald toekomstig domein nog niet aanbieden, of aanvragen om het aanbod binnen een bepaald studiegebied en zelfde finaliteit verder te differentiëren. De (her)profilering is vaak gekoppeld aan een herverkaveling en afspraken binnen de scholengemeenschap. In de motivering wordt vaak melding gemaakt van de mogelijkheid voor meer leerlingen om hun schoolloopbaan voort te zetten in de eigen school, waaraan ouders en leerlingen vaak de voorkeur geven omwille van hun keuze voor het pedagogisch project.

De Vlor steunt de evolutie naar horizontale verbreding of differentiatie binnen een bestaand studiegebied, los van het feit of de scholen daarmee al dan niet volledig domeinschool kunnen worden. Scholen zijn vaak al jaren met de voorbereidingen voor die verbreding bezig, in overleg met de andere scholen binnen hun scholengemeenschap met het oog op een rationeel en complementair aanbod, wat voor de Vlor ook erg belangrijk is. Als scholen het aanbod van een studiegebied verder uitbouwen, zijn we ook zeker van de nodige infrastructuur en samenwerkingsverbanden. We adviseren dergelijke aanvragen dan ook meestal gunstig en vragen dat de overheid de beweging naar verbreding tot twee of drie finaliteiten binnen eenzelfde studiegebied/-domein waardeert, rekening houdend met de diversiteit aan scholengemeenschappen (zie hoger).

De raad vraagt de Vlaamse Regering om het aanvraagdossier van een school in zijn volledige context te bekijken en haar beoordeling op een logische manier uit te voeren, hetzij gefaseerd, hetzij met een gelijk advies voor programmaties die in elkaars verlengde liggen in het kader van een herprofilering van een school.

Ongunstige adviezen worden gemotiveerd in deel 4.

De aanvraag voor een aso-studierichting in de derde graad betreft een hercombinatie van bestaande polen

Ook onder verdere differentiatie van het aanbod voor de huidige leerlingenpopulatie, vallen de aanvragen van scholen die extra richtingen willen aanbieden in de derde graad aso. Vaak gaat het daarbij om richtingen die de scholen vroeger al aangeboden hebben, maar waarvoor de voorbije jaren geen belangstelling was. Scholen grijpen de mogelijkheid aan tot heroprichting met het oog op de verwachte keuzes van de leerlingen in het tweede leerjaar van de tweede graad en de verwachte algemene stijging van het aantal leerlingen in de komende jaren. Ze willen het aanbod verder differentiëren door bestaande polen te hercombineren (bv. aanvraag voor Latijn-wetenschappen, naast bestaande richtingen Latijn-wiskunde en Wiskunde-wetenschappen). Zo nodig zullen de scholen nog keuzes moeten maken voor de effectieve programmatie.

De Vlor adviseert die aanvragen gunstig, tenzij het om uitdovend aanbod gaat in combinatie met een zeer beperkt aantal leerlingen in het tweede leerjaar van de tweede graad.

De programmatie draagt bij aan de kans op meer STEM-profielen vanuit verschillende finaliteiten

Een aantal scholen wil een aanbod in het domein STEM uitbreiden of nieuw oprichten. Daarmee sluiten ze aan bij het elan rond STEM dat de overheid aanmoedigt. De Vlor vindt dat een goede zaak. Om tegemoet te komen aan de noden van de arbeidsmarkt, is er immers nood aan meer STEM-profielen vanuit de verschillende finaliteiten. Het kan ook bijdragen tot de opwaardering van tso/bsc. Zo zien we bijvoorbeeld dat de derde graad Industriële wetenschappen door drie scholen wordt aangevraagd. Zeven scholen vragen de derde graad Techniek Wetenschappen aan. Ook drie scholen vragen de derde graad Mechanisch onderhoud (bsc) aan. Vanuit de arbeidsmarkt is er grote vraag naar werknemers technisch onderhoud.

De Vlor adviseert die aanvragen gunstig.

De school biedt het aangevraagde structuuronderdeel al aan

Op Exceloverzicht aangeduid in het grijs

1. Het betreft een regularisatie

Net zoals vorig jaar zien we heel wat aanvragen voor studierichtingen die de scholen in kwestie al aanbieden, maar dan als *vestigingsplaats* van een andere school. Dat zorgt voor administratieve, organisatorische en praktische problemen. De gewijzigde regelgeving biedt een kans aan die scholen om het eigen bestaande aanbod zelf te programmeren. Vaak vragen zij meteen de tweede en de derde graad van een studierichting aan, omdat ze in beide graden momenteel al leerlingen hebben. De Vlor adviseert die aanvragen gunstig.

Een andere reeks aanvragen gaat over richtingen die scholen al aanbieden via *erkenning*, meestal voor een beperkt aantal leerlingen. Daar is de verwachte leerlingeninstream in de komende jaren een voorwaarde voor een gunstig advies.

2. Het betreft een administratieve overheveling

De Vlor adviseert ook de clusters van administratieve *overhevelingen* gunstig. Zo'n overhevelingen genereren immers geen extra of dubbel studieaanbod. Voor ouders en leerlingen verandert er niets en er is telkens een protocol van akkoord voor het personeel. Om te vermijden dat voor een verplaatsing of vervanging een nieuwe programmatie aangevraagd moet worden, vroeg de Vlor al eerder om 'overheveling' of 'inruil' terug mogelijk te maken. In het kader van de afspraken die binnen scholengemeenschappen gemaakt worden over een rationeel en complementair gemoderniseerd aanbod, zullen zo'n overhevelingen van studiegebieden of -richtingen in de toekomst nog voorkomen. Een aangepaste vorm van inruil zou het aantal programmaties kunnen verminderen.

Het gaat om een heraanvraag

We onderscheiden hier twee soorten heraanvragen:

- Aanvragen die vorig jaar goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering: Zij werden niet ingericht omdat dit schooljaar geen leerlingen werden ingeschreven. Zij krijgen een gunstig advies.
- Aanvragen die vorig jaar niet goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering: De Vlor onderzoekt in welke mate de motivering van dat oordeel opgevolgd of weerlegd werd in de heraanvraag.

De school doet een simultane aanvraag voor de tweede én de derde graad van nieuwe studierichtingen in hetzelfde studiegebied

Scholen die nieuw aanbod willen programmeren in het kader van een (her)profilering, vragen vaak meteen de programmatie voor de tweede en de derde graad aan. De Vlor geeft de voorkeur aan een gefaseerde programmatie van nieuw aanbod, al dan niet in een nieuw studiegebied/domein. Op die manier kunnen scholen eerst nagaan of de richting leefbaar is in de tweede graad en of er vraag is naar programmatie in de derde graad. De aanvragen voor de derde graad worden in dat geval dan ook ongunstig geadviseerd. De regel geldt niet voor aanbod dat al ingericht wordt als vestigingsplaats (zie hoger).

Het gaat om een programmatie van de nieuwe richting Defensie en veiligheid

Voor het nieuwe structuuronderdeel Defensie en veiligheid heeft de Vlaamse Regering een quotum opgelegd van 16 scholen (8 scholen van het vrije en 8 van het officiële net). De ingediende dossiers zijn van scholen die het studiegebied Maatschappelijke veiligheid al in hun aanbod hebben. Het betreft 8 scholen uit het vrije en 8 uit het officiële net, waardoor het opgelegde quotum niet overschreden wordt. Er zijn weliswaar 17 aanvragen, maar bij twee aanvragen gaat het om één school waar de leerlingen om organisatorische redenen de lessen op twee vestigingsplaatsen moeten volgen.

Doseren en faseren

Op Exceloverzicht aangeduid in het blauw

Bij een aantal scholen staat het aantal programmatie-aanvragen van de school niet in verhouding tot het aantal leerlingen. Alle studierichtingen op eenzelfde moment programmeren, is niet realistisch. De Vlor pleit voor een dosering van het aantal aanvragen en een fasering in de realisatie. In eerste instantie kiest de school voor studierichtingen die aansluiten bij haar profiel en bij studierichtingen waarvoor ze reeds voldoende knowhow, expertise en infrastructuur in huis heeft.

Als eenzelfde studierichting binnen eenzelfde scholengemeenschap twee of meer keren aangevraagd wordt, pleit ook in dat geval de Vlor voor een dosering, zeker als de studierichting reeds bestaat binnen de scholengemeenschap. Het is aan de scholengemeenschap om afspraken te maken over de fasering van de realisatie.

In sommige gevallen moeten we het aantal aanvragen ook samen bekijken met de (vele) aanvragen voor de tweede graad. Ook hier is het dus belangrijk om een dossier van een school in zijn volledige context te bekijken, hetzij als school, hetzij als deel van een scholengemeenschap.

Het geheel van de criteria uit de regelgeving en de extra criteria is gehanteerd bij de beoordeling van de aanvragen. Alle aanvragen die de Vlor volgens een of meer van bovenstaande criteria zondermeer gunstig adviseert, worden niet verder gemotiveerd. De adviezen die extra duiding vragen, komen in deel 4 aan bod.

3 Algemene opmerkingen

3.1 Ruimte om doordachte keuzes te maken

De vele aanvragen maken duidelijk dat scholen massaal gebruikmaken van de nieuwe regelgeving om hun aanbod toekomstgericht uit te bouwen. De Vlor vraagt dat die ruimte voor scholen om doordachte keuzes te maken en in te spelen op evoluties op school en in de maatschappij, er ook in de komende jaren zal zijn.

Scholen moeten aangeven naar welk structuuronderdeel van de matrix ze het structuuronderdeel van het huidig aanbod zullen concorderen. Die concordantie wordt als een engagement en dus als bindend beschouwd. Toch zou het volgens de Vlor mogelijk moeten zijn om daar in de toekomst nog een andere keuze te maken, mits een duidelijke motivering. Mochten er nog wijzigingen gebeuren aan de matrix, de concordantietabellen en de koppeling met de beroepskwalificaties, vraagt de raad de nodige soepelheid voor de scholen aangezien ze zich gebaseerd hebben op de huidige matrix en concordantietabellen.

3.2 Rekening houden met de aard van een scholengemeenschap

Indien meerdere scholen binnen dezelfde scholengemeenschap een gelijkaardige programmatie aanvragen, geeft de Vlaamse Regering in heel wat gevallen een negatieve beoordeling. Ze motiveert dit door aan te geven dat de studierichting al wordt aangeboden binnen dezelfde scholengemeenschap en onderwijszone en dat de vrije keuze van de leerlingen reeds verzekerd is.

De Vlor stelt vast dat de Vlaamse Regering bij haar oordeel niet altijd rekening houdt met de grootte van de scholengemeenschap. In een aantal gevallen is er voldoende ruimte voor een groter aanbod van een zelfde programmatie. Er moet daarnaast ook meer rekening gehouden worden met de afstand tussen de vestigingsplaatsen die een zelfde programmatie aanvragen.

3.3 Aanvraag waarbij meerdere vestigingsplaatsen zijn opgegeven

Vanaf het schooljaar 2021-2022 wordt het programmatieconcept toegepast op elke afzonderlijke vestigingsplaats.⁴ Bij elke aanvraag of melding van programmatie die vanaf het schooljaar 2020-2021 bij AGODI wordt ingediend, moet het schoolbestuur opgeven op welke vestigingsplaats (= één adres) of vestigingsplaatsen de programmatie slaat. Ook elke uitbreiding van een door de school reeds ingericht structuuronderdeel naar een andere vestigingsplaats, is een nieuwe programmatie.

De programmatie hoeft dus niet per se een voor de school nieuw structuuronderdeel te zijn, maar het kan ook een verplaatsing of uitbreiding naar een of meer andere locaties betekenen.

Indien de aanvraag een programmatie betreft van een op de school reeds bestaand structuuronderdeel, is de Vlor van mening dat de school in het verleden aan de nodige criteria voldeed voor die programmatie en ziet hij dan ook geen reden om deze programmatie te

---

⁴ de omzendbrief [SO 42](#) bevat de nieuwe en ruimere invulling van het begrip "vestigingsplaats".

weigeren. Als het over een administratieve herschikking gaat of een uitbreiding naar een of meer andere locaties, zou de aanvraagprocedure vereenvoudigd kunnen worden om zo ook de administratieve belasting voor de scholen te verminderen.

3.4 Aanvragen van een school voor verschillende graden als een geheel bekijken

Heel wat scholen vragen een programmatie aan voor een tweede graad en tegelijkertijd voor een programmatie in de derde graad als logisch vervolg op die tweede graad.

De raad vraagt de Vlaamse Regering om het aanvraagdossier van een school in zijn volledige context te bekijken en haar beoordeling op een logische manier uit te voeren, hetzij gefaseerd, hetzij met een gelijk advies voor programmaties die in elkaars verlengde liggen in het kader van een herprofilering van een school.

Hierna volgt deel 4 met adviezen bij dossiers die extra duiding vragen. Dat deel wordt niet gepubliceerd op de website van de Vlor.

4 Advies per dossier

Hoe het advies per dossier lezen?

In het overzicht van de aanvragen (bijlage bij het advies) is via kleurcodes aangegeven welk advies elke aanvraag krijgt: gunstig, ongunstig of verdeeld. De nummers van de dossiers volgen de ordening van de aanvragen op instellingsnummer zoals de Vlor die van AGODI ontvangen heeft. Op een extra tabblad staan draaitabellen die de tendensen in de aanvragen weergeven.

Hierna worden de aanvragen behandeld die extra duiding vragen, bovenop het globale advies en de gehanteerde criteria. De nummers verwijzen naar de plaats van de aanvraag in het overzicht.

4.1 Aanpassingen wat betreft studiecontinuïteit

Op Exceloverzicht aangeduid in het geel

In het overzicht dat de Vlor ontving, zaten enkele foutieve aanduidingen wat betreft de studiecontinuïteit. Het gaat over de volgende dossiers:

1. Aangegeven als studiecontinuïteit waar het geen studiecontinuïteit is

Nr	Instellingsnr	School	Postnr	Gemeente	VP	Programmatie
189	28845	Sint-Norbertusinstituut	2000	Antwerpen	1	3e graad Defensie en veiligheid TSO
192	28845	Sint-Norbertusinstituut	2000	Antwerpen	4	3e graad Farmaceutisch-technisch assistent TSO
908	104257	GO! Maritiem Instituut Mercator Oostende	8400	Oostende	1	3e graad Maritieme vorming BSO

2. Aangegeven als geen studiecontinuïteit waar het wel studiecontinuïteit is

Nr	Instellingsnr	School	Postnr	Gemeente	VP	Programmatie
937	42325	GO! athena campus Heule	8501	Kortrijk	6	3e graad Techniek-wetenschappen TSO
1128	105395	Onze-Lieve-Vrouwe-Instituut	9000	Gent	1	3e leerjaar in de 3e graad Gemeenschapsrestauratie BSO
1129	105395	Onze-Lieve-Vrouwe-Instituut	9000	Gent	2	3e leerjaar in de 3e graad Gemeenschapsrestauratie BSO
1230	62158	Sint-Maarten Bovenschool	9120	Beveren	1	3e graad Techniek-wetenschappen TSO
1352	117762	GO! atheneum Herzele	9550	Herzele	1	3e graad Sportwetenschappen ASO

De raad heeft die dossiers beoordeeld in hun aangepaste hoedanigheid.

4.2 Ongunstige adviezen

229 Stedelijk Lyceum Linkeroever, 2050 Antwerpen
3e graad Humane wetenschappen ASO
Advies: Ongunstig

Motivering:

De school vraagt tegelijkertijd Humane wetenschappen aso voor de 2de graad aan (dossier 205). De Vlor geeft enkel een gunstig advies voor de programmatie in de 2de graad en raadt de school aan om dit gefaseerd aan te pakken. Indien de leefbaarheid voor deze programmatie voor de volledige 2de graad gegarandeerd is, kan de school een nieuwe aanvraag doen voor de 3de graad.

589 GO! technisch atheneum Keerbergen, 3140 Keerbergen
3e graad Multimedia TSO
Advies: Ongunstig

Motivering:

De school vraagt tegelijkertijd de 2de graad Grafische technieken tso (domein STEM) aan (dossier 586). De Vlor geeft enkel een gunstig advies voor de programmatie in de 2de graad en raadt de school aan om dit gefaseerd aan te pakken. Indien de leefbaarheid voor deze programmatie voor de volledige 2de graad gegarandeerd is, kan de school een nieuwe aanvraag doen voor de 3de graad.

706 GO! Maxwell, 3630 Maasmechelen
3e leerjaar in de 3e graad Kinderzorg BSO
Advies: Ongunstig

Motivering:

De school heeft op dit moment voor de 3de graad Verzorging BSO in haar aanbod. Deze richting heeft dit schooljaar in het 6de leerjaar echter geen leerlingen. Daardoor is de Vlor van mening dat de leefbaarheid van de aangevraagde programmatie niet kan gegarandeerd worden.

1082 GO! Futura 2de en 3de graad, 8930 Menen
3e graad Latijn-wiskunde ASO
Advies: Ongunstig

Motivering:

De school vraagt ook de 2de graad Latijn aan (dossier 1076). Ze hebben op een andere vestigingsplaats al het aanbod Latijn in de 2de graad, maar daar zitten geen leerlingen in het 4de leerjaar. De Vlor geeft een gunstig advies voor de programmatie in de 2de graad en raadt de school aan om dit gefaseerd aan te pakken. Indien de leefbaarheid voor deze programmatie voor de volledige 2de graad gegarandeerd is, kan de school een nieuwe aanvraag doen voor de 3de graad.

1276 KOHa Sint-Jozef, 9920 Hamme
3e graad Humane wetenschappen ASO
Advies: Ongunstig

Motivering:

De school startte dit schooljaar met een 2de graad Humane wetenschappen, na een positieve beoordeling van hun programmatieaanvraag vorig jaar. Ze startten met een 3de leerjaar om dit, gefaseerd, volgend schooljaar te vervolgen met een 4de leerjaar. De Vlor raadt de school aan om deze fasering verder te zetten. Indien de leefbaarheid voor deze programmatie voor de volledige 2de graad gegarandeerd is, kan de school een nieuwe aanvraag doen voor de 3de graad.

4.3 Gunstige adviezen onder voorbehoud**3de graad Vrachtwagenchauffeur BSO**

Het gaat om volgende dossiers:

Nr	Instellingsnr	School	Postnr	Gemeente	VP
131	41673	GO! Atheneum Liedekerke	1770	Liedekerke	1
594	32524	Don Bosco-instituut TSO/BSO	3150	Haacht	1
600	31881	GO! SIBA Aarschot	3200	Aarschot	1

In het kader van de convenant neemt het Sociaal Fonds Transport en Logistiek (SFTL) in maart 2021 een beslissing over welke school of scholen zullen opgenomen worden in het convenant en een extra aanbod voor de 3de graad Vrachtwagenchauffeur BSO mag aanbieden, ondersteund door de sector. SFTL heeft kennis genomen van de scholen die daarvoor een aanvraag indienden. Ze voldoen allen aan de criteria wat betreft infrastructuur, expertise en leefbaarheid. De richting bereidt de leerlingen voor op een knelpuntberoep.

De Vlor geeft deze scholen als voorafname een gunstig advies in afwachting van de beslissing van SFTL. Een vierde school (GISO Machelen) diende geen programmatieaanvraag in. Zij wachten eerst de beslissing van SFTL af en zullen volgend jaar een programmatieaanvraag indienen.

De aanvraag van dossier 594 is verbonden aan de afbouw van de school in Vilvoorde.

4.4 Gunstige adviezen

848 GO! technisch atheneum Brugge, 8200 Brugge
3e graad Humane wetenschappen ASO
Advies: Gunstig

Motivering:

Het betreft een heraanvraag. Vorig jaar gaf de Vlaamse regering deze aanvraag een negatieve beoordeling met als motivatie: *De school beschikt niet over de logische onderbouw. De studierichting wordt al meerdere keren aangeboden binnen dezelfde scholengemeenschap en onderwijszone. De vrije keuze van de leerlingen is reeds verzekerd.*

De school motiveert in de heraanvraag dat het aanbod wel degelijk aanwezig is op hetzelfde adres (campus). De school zit in een proces om een campusschool te worden. Het betreft dus een regularisatie van het aanbod.

1067 GO! atheneum Ieper, 8900 Ieper
Sportclub- en fitnessbegeleider Se-n-Se TSO
Advies: Gunstig

Motivering:

De aanvraag geldt voor de vestigingsplaats Plumerlaan 26, 8900 Ieper en niet voor die in de Arsenaalstraat 20, 8620 Nieuwpoort. De programmatie sluit ook aan bij het reeds aanwezige aanbod in Ieper.

1185 Technisch Instituut Sint-Laurens, 9060 Zelzate
3e leerjaar in de 3e graad Kinderzorg BSO
Advies: Gunstig

1186 Technisch Instituut Sint-Laurens, 9060 Zelzate
3e leerjaar in de 3e graad Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige BSO
Advies: Gunstig

Motivering:

De school vraagt deze twee programmaties tegelijkertijd aan in het kader van duaal leren. De Vlor raadt dan ook aan om hier keuzes te maken in functie van organisatie en leefbaarheid.

4.5 Extra: aanvraag voor programmatie in het kader van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs

PTS, Prov. Scholen vr Tuinbouw en Techniek (128538), 2800 Mechelen
Vestigingsplaats Kapelsestraat 222, 2950 Kapellen
3e graad Restaurant en keuken duaal BSO
Advies: Gunstig

Motivering:

In de lijn van het advies 'Programmatie van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs en programmatie in het deeltijds beroepssecundair onderwijs – schooljaar 2021-2022⁵ en de

⁵ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Programmatie van duaal leren in het gewoon secundair onderwijs en programmatie in het deeltijds beroepssecundair onderwijs – schooljaar 2021-2022](#), 21 januari 2021.

criteria die daar uiteengezet zijn, adviseert de Vlor de aanvragen van PTS, Provinciale Scholen voor Tuinbouw en Techniek gunstig. Zie ook bijlage, tweede tabblad.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Saskia Lieveyns
voorzitter Raad Secundair Onderwijs

Bijlage bij advies programmatie gewoon SO (derde graad) 2021-2022

De bijlage is een Excel-overzicht van de programmatieaanvragen met aanduiding van het advies.

Volgende kleurcodes geven in de Excel-tabel het advies en de eventuele motivering aan:

Gunstig: beantwoordt aan de criteria
Gunstig: behoort tot de cluster regularisatie/administratieve herschikking
Gunstig: de Vlor raadt de school/scholen aan om te doseren en/of te faseren

Ongunstig
Aanpassing wel/geen studiecontinuïteit